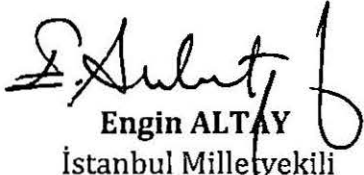

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 19 Ekim 2021
Sayı: 2874

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu hizmetlerinin sunumunda tarafsızlık ve kamu yararını gözetme ilkelerinin kanunsuz emirlerle yok edilmesinin yol açtığı zararların boyutunun araştırılması, bürokrasideki yozlaşmanın önüne geçilmesi, kamu hizmetlerinde tarafsızlık, etkinlik ve verimliliğinin artırılmasına yönelik önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Gerekçe:

Memurlar, belirlenen politikalar çerçevesinde kamu hizmetini kamu yararı amacıyla sunmakla yükümlü kamu görevlileridir. Kamusal hizmetlerin mevzuatta tanımlanan hükümlere göre sunulmasını, kamu politikalarının kamu yararı amacıyla yerine getirilmesini sağlamaktadırlar. Kamu hizmetlerinin sunulmasında eşit ve tarafsız davranmaları gibi hususları temin etmek amacıyla Türkiye'de ve dünyanın birçok ülkesinde memurların siyasi faaliyette bulunmaları yasaklanmış ya da sınırlandırılmıştır.

Anayasamızın 68. maddesi ve Devlet Memurları Kanunu'nun 7. maddesinde kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken tarafsız olmaları ve siyasi amaçla faaliyette bulunamayacağı hükmü yer almaktadır. Diğer yandan Anayasa'nın 129. maddesi, memurların Anayasa ve yasalara bağlılığını düzenlerken 137. maddesi de memurların ve kamu görevlilerinin konusu suç teşkil eden kanunsuz emirlere karşı direnme hakkını ve her halükârda yerine getirmesi halinde sorumluluklarını düzenler. Anayasa ve DMK gereğince Devlet memurları herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını amaçlayan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken "dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep" gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde "siyasi ve ideolojik" amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar. Ayrıca Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinde memurlar birtakım yasaklara tabi tutulmuştur. Bu kanunda, seçim propagandasının başlangıç tarihinden itibaren oy verme gününü takip eden güne kadar memurların, adaylarla seçim propagandası gezilerine katılmaları, siyasilerin emrinde herhangi bir siyasi faaliyette çalışmaları yasaklanmıştır.

Siyasi iktidarın kamu personel rejimini gerek kimi vakıf ve cemaatler üzerinden şekillendirmesi gerek ise işe alımlarda görevin gerektirdiği liyakat yerine yandaşlık ya da parti üyeliğinin dikkate alındığı bir yapı kurması nedeniyle memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bir kısmı, görevlerinin gerektirdiği tarafsızlık yerine siyasi

desteklemeyi, yolsuzlukları ve yozlaşmayı gizlemeyi, verilen kanunsuz emirleri yerine getirmeyi adeta bir görev haline getirmişlerdir. Seçim süreçlerinde kamu kaynaklarını ve gücünü siyasi iktidar için kullanmaktan, adeta parti militanı gibi faaliyet göstermekten de kaçınmamaya başlamışlardır. Mahkeme kararlarını yerine getirmeyen mülki idare amirleri, kanunsuz emirleri yerine getirerek vatandaşların en doğal hakkı olan toplantı ve gösteri yürüyüşlerine orantısız bir biçimde şiddet uygulamakta, kamu ihalelerinde yapılan yolsuzlukları görmemektedirler. Dahası siyasi iktidara yaranmak adına gerek sosyal medyada gerekse basın açıklamaları yoluyla doğrudan siyasi liderlere hakaret ve tehdit eden, iftira atan kamu görevlileri de ne yazık ki istisna olmaktan çıkmıştır.

Bir kısım devlet memuru, tarafsızlık ve siyasi amaçla faaliyette bulunmama yasağını ihlal etmelerine rağmen siyasi iktidar tarafından adeta ödüllendirilmektedirler. Muhalefet partilerine, siyasi iktidarı eleştiren yurttaşlara yönelik şiddeti de içeren yaptırımlar uygulayan memurlar korunmuş, görevlerini tarafsız ve kamu yararı çerçevesinde yerine getiren veya siyasi iktidarın ve yandaşlarının arzu ve isteklerini yerine getirmeyen veya etnik dinsel, mezhepsel ve siyasi açıdan makbul bulunmayan memurlar ise herhangi bir neden olmaksızın görevlerinden uzaklaştırılmış, sürgün edilmiş ve cezalandırılmışlardır.

Anayasanın 129. ve 137. maddelerinde tarif edilen memur sorumluluğu ve güvencesinin objektif bir şekilde yeniden tesis edilebilmesi demokrasimiz açısından oldukça elzem bir konudur. Ancak "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen ucube sistem ile birlikte; kamu görevlilerinin tarafsızlık ve kamu yararı korumaktan uzak tutumları artış göstermiştir. Bazı kurumlarda yozlaşma ve çürüme ayyuka çıkmıştır.

Kamudaki yozlaşma anketlere de yansımakta, kamu kurumlarına duyulan güven sürekli gerilemektedir.

Yozlaşmanın önlenmemesi gelecekte topluma daha ağır faturalar çıkaracaktır.

Kamu kurumlarının ve görevlilerinin yaşadığı güven erozyonunun önlenmesi için TBMM sorumluluk almalı, bürokrasideki yozlaşmanın önüne geçilmesi için adım atmalıdır.

Bu çerçevede, mevcut yasal düzenlemelerin memur sorumluluğu ve güvencesinin sağlanmasında yeterli olup olmadığı, uygulamada yaşanan memurların siyasi yandaşlığının ve faaliyetlerinin cezasızlığın yarattığı sorunların giderilmesi, siyasi iktidarın kamu görevlilerine yönelik baskılarının önlenmesi ve memurların tarafsızlığının yeniden sağlanabilmesi hususunda gerekli düzenlemeler yapılması için bir Meclis araştırması açılması yerinde olacaktır.

